

Kas sina juba eraldad kodus biojätmed muust prügist?

Õige pea muutuvad enamikus kohalikes omavalitsustes jäätmeveo tingimused. Paljude inimeste jaoks tähendab see võimalust kodus biojätmeid konteinerisse koguda.

Eesti kodudes tekib igal aastal 300 kilogrammi jäätmeid inimese kohta. Sellest ligi kolmandiku moodustavad köögis ja toiduvalmistamisel tekkivad biojätmed. Biojätmeteks on näiteks riknenud puu- ja köögiviljad ja nende koored, liha- ja kalajätmed ning luud, munakoored, kohvi- ja teepaks koos filtriga, majapidamispaber ja salvrätid, aga ka lõikelilled ja ilma potita toataimed koos mullaga.

Selliseid jäätmeid ei tohiks panna majapidamises tekkiva muu prügi hulka. Biojätmete eraldi kogumine on kohustuslik ja äärmiselt vajalik. See on ka lihtsaim viis igaühel anda oma panus keskkonnahoidu.

„Biojätmed ei ole tegelikult prügi, vaid ressurs, mida saab täielikult ringlusse võtta. Olmejäätmete hulka visatuna ei saa biojätmeid sealt enam kätte, samuti määrivad ja rikuvad nad ära muu väärtusliku materjali, millest saaks samuti midagi uut valmistada,“ selgitas Keskkonnaministeeriumi asekancler Kaupo Heinma.

Liigiti kogutud biojätmetest valmistatakse praegusel ajal Eestis enamasti komposti, mis sobib kasutamiseks mullaviljakuse parandajana. Lähiaastail on näha ka biogaasi tootmise kasvu, mida kasutatakse autokütusena, majade kütmiseks ja elektri tootmiseks.

Juba 2023. aasta lõpuks peavad kohalikud omavalitsused tagama biojätmete tekkekohal liigiti kogumise või ringlussevõtu. Paljudes kohalikes omavalitsustes toimuvad muutused jäätmeveos aga juba sel aastal. „See tähendab, et tekib võimalus ja kohustus biojätmeid koguda konteinerisse või – kui see on mõistlikum – nõuetekohaselt kodus kompostida,“ sõnas Heinma.

Eri liiki jäätmete eri kastidesse kogumine vajab majapidamises küll esiti harjumist, kuid on elanike jaoks enamasti soodsam. „Jäätmeveo hind on omavalitsuseti erinev, kuid liigume suunas, kus segaolmejäätmete äraandmine muutub üha kallimaks, mistõttu biojätmete liigiti kogumine säästab rahakotti, kuna olmejäätmeid tekib selle võrra vähem,“ selgitas Heinma.

Linnades ja alevikes on biojätmeid mõistlik koguda konteinerisse, mida tühjendab graafiku alusel jäätmevedaja. Konteinerisse tuleks biojätmed panna lahtiselt, paberkotis või spetsiaalse biolaguneva kotiga, mida müüvad näiteks suuremad toidupood. Tavalisse plastist juurviljakotti ei tohi biojätmeid panna.

Eramajades ja maapiirkondades on alternatiiviks kompostimine. On tähtis meeles pidada, et toidujäätmeid tuleks kompostida kinnises kompostris. „Lahtisena meelitavad nad ligi linde ja hulkuvaid koduloomi, maapiirkondades kindlasti ka metsloomi, kes ei peaks elumajade lähedusse tulema,“ hoiatas Heinma.

Kinnise kompostri võib ka ise ehitada, ent see peab vastama kohaliku omavalitsuse seatud tingimustele. Need leiab omavalitsuse jäätmehoolduseeskirjast. Samuti tasub nõu küsida valla- või linnavalitsuse keskkonnaspetsialistilt.

Ära viska väärt ressursi minema, anna biojätmetele uus võimalus!

Keskkonnaministeerium